

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai székkel:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6	Fél évre . . . 7.
Negyed évre . . . 3	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

As „Aradi Nyomdatársaság”, fűt 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr	Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4	Nviltter sora . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-ecsanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az 1893. évi IV. törvényczikk.

Arad, márczius 27.

Ez a neve azon törvénynek, mely az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozásáról, és a megyei törvényhatóságok állami javadalmazásának felemeléséről hozatott, és mely a hivatalos lap szombati számában tétetett közzé.

Nagy izgalmat és sok irányban elégedetlenséget okozott ezen törvények be-terjesztése és tárgyalása az érdekeltek között az egész országban, a mint az igen természetes. De azóta ezen izgalmat nyugodtabb belátás váltotta fel, és a higgadtabb felfogás nem zárkozhatott el azon tagadhatatlan tény előtt, hogy ha az egyes tisztviselői állások nem is rögtön, de a szolgálat további tartamára nézve valamenyen lényeges előnyösítésben részesültek, mely körülmény legpraegnansabb kifejezést az államháztartásnak ezen czímen milliókkal való megterhelhetése által nyer.

E higgadtabb felfogás térnyerését lényegesen elősegítették azon javítások, melyeket a törvényjavaslat az ő szentesítéséig az illetékes fórumok által lett tárgyalása közben nyert.

Az alábbiakban részletesen ismertetjük a fontos törvényjavaslatot, mely hivatva van a nemzet intelligens munkásainak sorsát a rendelkezésül álló eszközök lehető felhasználásával az eddigi állapotokhoz képest lényegesen feljavítani.

A törvény 1. §-a kimondja, hogy az állami tisztviselők a gyakornokok kivételével tizenegy fizetési osztályba soroztatnak; tudvalevőleg az eredeti javaslat ezen fizetési osztályokat rangosztálynak nevezte, mely kifejezés az ellene nyilvánult általános visszatetszés hatása alatt lett megváltoztatva. Hogy az állami tisztviselői állások közül melyik mely fizetési osztályba soroztatik, azt a jelen törvény kiegészítő részét képező A. kimutatás tünteti föl. Ezen kimutatás áttekinthető ismertetését következőkben adjuk:

Az I-ső fizetési osztályba soroztatik a miniszterelnök.

A II-ik fizetési osztályba a miniszterek, az állami számvevőszéki elnök és a királyi curia elnöke.

A III-ik fizetési osztályba az államtitkárok, az állami számvevőszéki alelnöke, a főmei kormányzó és a kur. curia másodelnöke.

A IV-ik fizetési osztályba a pénzügyi közgazgatási bíróság elnöke, a kir. curia tanácselnökei, a kir. ítélőtáblák elnökei és a koronagyász.

Az V-ik fizetési osztályba a miniszteri tanácsosok, az állam számvevőszéki tanácsos, a rendőr főkapitány, a pénzügyi közgazgatási bíró, a kincstári jogügyi igazgató, az országos főerdőmester, a muzeumi igazgató, a kuria bíró, a kir. táblai tanácselnök és a főügyész.

A VI-ik fizetési osztályba a miniszteri osztálytanácsos, az államszámvevőszéki osztálytanácsos, az országos főlevéltárnok, a rendőr-főkapitányi helyettes, a kir. tanácsos-pénz-

ügyigazgató, a fő- és székvárosi adófelügyelő, a pénzügyi főtanácsos, a központi állampénztári igazgató, a jogügyi aligazgató, a jogügyi főtanácsos, a fővámigazgató, a lotó igazgató, a posta és a távirtda igazgató, a főerdőtanácsos, a kultuszminiszteri számvevőség igazgatója, a tankerületi főigazgató, a tanfelügyelők egy kis része, a budapesti kir. egyetemi könyvtár igazgatója, az országos mintarajziskola és rajztanárképző intézeti igazgató, az országos képtár igazgatója, az iparművészeti muzeum igazgatója, a technológiai iparmúzeum igazgatója, festészeti mesterséiskolai rendező tanár, a curiahhoz beosztott bíró, kir. táblai bíró, főügyészhelyettes, vidéki törvényszéki elnök, budapesti törvényszéki elnök, budapesti törvényszéki alelnök, a központi telekhivatal főnöke.

A VII. fizetési osztályba a miniszteri és állami számvevőszéki titkárok, a közegészségügyi felügyelő, a miniszteri számvevőszéki főnökök, az országos levéltárnok, a rendőrtanácsos, a rendőrfőparancsnok, a kataszteri központi felügyelő, pénzügyorségi központi felügyelő, a pénzügyi tanácsos, a pénzügyi közgazgatási bíróság elnöki titkára, állampénztári osztályvezető és főellenőr, jogügyi tanácsos fővámintárnok, dohánygyári igazgató, dohánybevéltási felügyelő, bányakapitány, a műszaki tanácsosok, vasuti és folyambajozási főfelügyelő, tengeri hajozási főfelügyelő, posta és távirtda tanácsos, tengerészeti előadó, révkapitány, tengerészeti szakiskola igazgatója, ipariskolai igazgató, postatakarékpénztári első titkár, zálogházi igazgató, erdőtanácsos, főerdőfelügyelő, a kultuszminiszter számvevőszéki aligazgató, egyetemi gazdasági igazgató, a meteorológiai központi intézet igazgatója, muzeumi igazgató, curiai elnöki titkár, kir. táblai-elnöki titkár, művegyész; továbbá a középiskolai tanárképző gyakorló iskolai rendes tanároknak, a gymnásiumi- és reáliskolai, felsőbb leányiskolai, tanító és tanítóképző intézeti igazgatók illetőleg igazgatóknak egy része, végül a törvényszéki bírák, járásbírák, kir. ügyészek és fegyintézeti igazgatók egy része.

A VIII. fizetési osztályba az állami számvevőszéki számvizsgáló és irodaigazgató, a miniszteri segédtitkárok, számtanácsosok, segédhivatali főigazgatók, az országos allelvéltárnok, belügyminiszteri kezelő főigazgató, főkapitányi titkár, bejelentési hivatali főnök, rendőrkapitány, rendőrségi főfelügyelő, detektiv felügyelő, pénzügyi titkár, dohányjüvedéki központi igazgatósági titkár, állampénztári pénztárnok, állampénztári ellenőr, adóhivatali pénztárnok, pénzügyőri főbiztos, kincstári ügyész, a fővámszedők egy része, vámfőellenőr, dohánygyári aligazgató, dohánybevéltási felügyelő, dohánybevéltási kezelő, dohányraktári gondnok, lottohivatali főnök, lottohivatali ellenőr, háromszögölő főmérnök, kataszteri felmérési felügyelő, főbányabiztos, vasuti és folyambajozási biztos iparfelügyelők, kereskedelemügyi miniszterium főmérnökei; posta és távirtda titkárok, pénztárnokok és felügyelők; révkapitány, tengerészeti szakiskolai és ipariskolai tanár és mérnök, mértékhitelítési felügyelő és segédfelügyelő, postatakarékpénztári másodtitkár és pénztárnok, zálogházi aligazgató és ellenőr, a tanfelügyelőnek, gymnásiumi, reáliskolai, felsőbb leányiskolai, tanító és tanítóképző intézeti igazgatók és igazgatóknak egy része, középiskolai tanárképző gyakorló iskolai rendes tanárok egy része, országos mintarajziskola és rajztanár képző intézeti tanárok, iparművészeti iskolai tanárok; gymnásiumi, reáliskolai, felsőbb leányiskolai, tanító és tanítóképző

intézeti tanárok; muzeumi titkár, muzeumi őr, klinikai gondnok, egyetemi gazdasági ellenőr és tanácsjegyző, üvegtechnikai műhelyvezető, műegyetemi titkár, kolozsvári egyetemi gondnok, curai tanácsjegyző törvényszéki bírák-, járásbírák, kir. ügyészek, fegyintézeti igazgatók egy része, művegyészeti első segéd, a honvéd menház házparancsnoka.

A IX. fizetési osztályba az állami számvevőszék számellenőre, a miniszteri fogalmazók, és segéd hivatali igazgatók, számvizsgálók, országos levéltári fogalmazók, rendőrségi fogalmazók, pénztárnok-, számvivő-, levéltárnok-, felügyelő- és oktató, detectiv felügyelő helyettes, pénzügyi fordító, pénzügyi segédtitkár, dohányjüvedéki központi igazgatósági segédtitkár, állampénztári segédpénztárnok és segédpénzkezelő, adóhivatali pénztárnok és ellenőr, irodaigazgatók, pénzügyőri biztos és jogügyi fogalmazók a pénzügynél, kincstári alügyész, fogyasztási adóhivatali főadószedő és főellenőr, a fővámszedők egy része, vámellenőr, gondnok, vámhivatali főtiszt, bélyegraktári gondnok és ellenőr; dohánybevéltási kezelő; dohánygyári osztály-vezető, szertári kezelő- és gépész; dohányraktári kezelő és ellenőr, lottóhivatali ellenőr, levéltárnok és pénztárnok, sőtárnok: három szögölő mérnök, kataszteri főmérnök, bányabiztos, pénztárnok a budapesti állami hidaknál, kereskedelemügyi mérnökök, posta és távirtda segédtitkárok, ellenőrök és főtisztok; révkapitány; ipariskolai segédtanár, postatakarékpénztári fogalmazók, segédpénztáros, ellenőr, gondnok- és irodafőnök, zálogházi könyvelő és pénztárnok, ékszerzálogőr, főerdész, földmívelésügyi mérnök, a rovarani állomás segédje, segédtanfelügyelő, könyvtári őr, tiszt- és segéd, questor, gymnásiumi, reáliskolai- felsőbb leányiskolai, tanítónő és tanítóképző intézeti, polgári és felsőnépiskolai rendes tanárok, tanítók és tanítónők, egy része muzeumi segédőr, iparművészeti- és technológiai iparmúzeumi őr, a műemlékek orsz. bizottságának titkára, kir. táblai fogalmazó és fordító főügyészségi fogalmazó aljárásbíró, telekkönyvvezető, törvényszéki irodaigazgató, kir. alügyész, fegyintézeti igazgatók egy része, fegyintézeti ügynök, ellenőr- és orvos, honvédelmi miniszteriumi horvát fordító, honvédmenházi jegyző.

A X-ik fizetési osztályba a miniszteri szám-tisztek, irodatisztek, számellenőrök, segédfogalmazók, levéltári tiszt, főispáni titkárok egy része, rendőrségi segédfogalmazó, pénztári ellenőr, pénztári könyvvezető, gondnok, hivataltiszt, felügyelő- és oktató, tolonczügykereskedő helyettes, pénzügyi központi fogalmazók, gazdasági hivatali ellenőr, pénzügyigazgatósági irodavezető, állami végrehajtó, pénztári tiszt, adóhivatali ellenőr és segéd, pénzügyőri biztos, jogügyi segédfogalmazó, fogyasztási adóhivatali adószedő és ellenőr, vámhivatali tiszt, vámszedő, vámellenőr, bélyegraktári és dohányjüvedéki tiszt, dohánygyári gépész, dohányraktári ellenőr, lottópénztári ellenőr, lottóhivatali számvivő, tiszt és ellenőr, háromszögölő segéd és kataszteri mérnök, bányaesküdt, bányakapitánysági tiszt, ellenőr és tiszt a budapesti állami hidaknál, földmívelésügyi segédmérnök, iparsegédfelügyelő, kereskedelemügyi segédmérnök, posta- és távirtda-fogalmazó és tiszt, tengerészeti főgépész, révbiztos, ipariskolai művezető és szaktanító postatakarékpénztári, segédfogalmazó, tiszt, és segédgondnok, ingó zálogőr, zálogházi pénztári és hivataltiszt, zálogházi becsüs, tankerületi tolnok és segédtanfelügyelők egy része, könyvtári tiszt, questurai ellenőr, questor, egyetemi tanácsjegyző, segédtanárok,

tanító és tanítónő képző intézeti, polgári és felső népiskolai tanítók és tanítónők egy része, muzeumi segéd, országos képtári titkár, meteorológiai segéd, iparművészeti muzeumi titkár.

A felsoroltak alatt levő összes állami hivatali állások közézik a XI-ik fizetési osztályt.

Az érdekes és középosztályunk legintelligensebb részét oly közelről érintő törvénynek beható ismertetését legközelebbi számunkban folytatjuk.

Belföld.

Hieronymi választói közt.

Hieronymi belügyminiszter a jövő hó első felében meglátogatja kolos-kerületi választóit. A miniszter ez alkalommal részletesebben nyilatkozni fog választói előtt a küszöbön álló s tárczája körébe tartozó reformokról.

Edelsheim-Gyulay Lipót br. †

(1826—1893.)

Egy Aradot közlő és mélyen érintő gyászhirot hozott tegnap Budapestről a táviró. Edelsheim-Gyulay Lipót br. nyug. lovassági tábornok, zarándi aradmegyeyei nagybirtokos tegnap hajnalban elhunyt.

Fényes és dicsőséges katonai pálya ért véget az ő halálával. Heteken, sőt hónapokon át tartott az a kínos vergődés, melyet a tábornok, hol a legválságosabb perczeket élve, hol az orvosi tudomány által fölsegítve, a halállal folytatott. Már-már azt lehetett hinni, hogy az a férfi, a ki olyan szilárd, rettenthetetlen, vasakaratu volt, mint katona, a halállal szemben is sokáig fog még diadalmaszkodni; ám a természet hatalma ellen hiába volt a küzdelem. Edelsheim-Gyulay Lipót báró, nyug. lovassági tábornok, a kitünő katona, az 1859-ki magentai és solferinói csaták hőse, Magyarország nemes, fenkölt gondolkodású barátja, tegnap reggel fél öt órakor meghalt Andrássy-utj villájában.

Edelsheim-Gyulay Lipót báró betegsége régibb keletű volt. Már a múlt évben oly veszedelmes orbánca támadt, hogy az orvosok egy izben minden reményt feladták megmentése iránt. Akkor azonban egy szerencsés operációval sikerült a beteget megmenteni s hosszú ideig külföldi fürdőhelyeken tartózkodván, aránylag jól érezte magát. Ez évi február havában azonban a tábornok állapota veszedelmesen rosszra fordult. Erős láz döntötte ágyba, mely előjele volt a csakhamar ismételtén kitört orbáncaznak. Növelte a bajt, hogy az orbáncazhoz tüdőgyulladás is járult, mely a beteg erejét teljesen kimerítette s katasztrófa elé sodorta. A beteg szívós ereje s a családtagok s orvosok odaadó kezelése ezuttal is győzött a nehéz betegség fölött s csak alig egy hete jelentettük állapotáról, hogy az annyira kielégítő, hogy a beteg már föl is kelt az ágyból s környezetével élénken társalog a napi eseményekről.

Ez a kedvező állapot azonban úgy látszik csak szelid átmenet volt ahhoz az előre látható katasztrófához, mely reggel bekövetkezett, midőn a beteg minden előzetes hosszabb szenvedés nélkül csöndesen jobblétre szenderült.

Edelsheim-Gyulai Lipót báró 1826-ban született Karlsruheban; apja volt az 1840-ben elhalt Edelsheim Vilmos badeni miniszter. Az osztrák hadseregbe 16 éves korában lépett és pedig az 5-ik chevauxleger ezredbe. Egy évre rá hadnagy lett s 1847-ben mint másodosztályú százados a 38. gyalogezredhez tételét. 1848-ban 22 éves korában mint első osztályú százados a 6-ik vértés ezredbe lépett és itt maradt 9 évig, midőn a 10. huszárezred ezredesévé és parancsnokává nevezetett ki. A magyar szabadságharcot, mint fiatal

vértéskapitány harcolta végig s így alkalma nyílt több csatában megismerni a honvéd hadsereg vitézségét. 1848. októberi napjaiban Jellasics alatt résztvett Bécs ostromában és 1849-ben Ottinger lovassági tábornok alatt szolgált. Résztvett a háboinai, moóri, a tétényi, szolnoki, czeplédi, czibakházi, issaszegi és czinkotai csatákban. 1849. április 11-én a rákosi harcban megsebesült. Még e hadjárat folyama alatt megkapta a katonai érdemkeresztet és a 3-dik osztályú vaskorona rendjét.

Edelsheim 25 éves korában már őrnagy volt; egy évvel később alezredes és 31 éves korában ezredes. Már mint törzskari tiszt Wallmoden vértésait az ő saját módszere szerint tanította be s mikor a 10. huszárezred ezredese lett, a lovas és ló betanításánál használt módszere általánosan ismert lón és óriási fel-tűnést keltett. A neukirchener nagy hadgyakorlatoknál, 1858-ban, Edelsheim ezredes engedélyt kért az uralkodótól, hogy a gyakorlat végével ezredével ügető lépésben vonulhasson haza és az ezred csakugyan négyes sorokban ügetett el az uralkodó előtt. Az egész lovasságban egyébről se beszéltek akkor hónapokig, a fiatal tisztek természetesen mellette voltak, az öregek ellene és így még négy év és egy hadjárat (1858) keserű tapasztalatai kellettek hozzá, "mig az ügetés megengedett a marsoknál. Az öreg urak azonban még sokáig a mellett maradtak, hogy az ügetés nem természetes, hanem betanult, mesterkéljt járásmód és ennél fogva az „anyagot ruinálja.“

A Francia- és Olaszország ellen viselt 1859-iki háboruban Edelsheim megalapítá hírnevét mint lovasvezér. A magentai csatában nagyon kitüntette magát. Azon kritikusi pillanatban, midőn a francziák Hartung és Dürrfeld dandárjait veszélyesen szorongatták, Edelsheim vitéz huszárijai élén olyan erővel rohant az elleuségre, hogy az megzavarodva hátrált. Canrobert marsal kis hja, hogy a huszárok kezébe nem került és törzskarának főnöke, Senneville ezredes az alkalommal elesett.

A solferinói csatában véres harcza volt egy osztály chasseurs d'Afrique-kal, melyet ezredével nagy vehemenciával támadott meg és elkeseredett harcz után, mely a huszárok közül öt tisztt és 168 ember életébe került, szétverte a francziákat.

Mint ezredes 1860-ban közzei dandárnokká nevezetett ki, kevéssel ezután pedig átvette Ennsben az újonnan alakított, egy önkéntes huszárezredből és egy önkéntes dzsídászrezredből álló lovasdandárt. Itt Edelsheim javaslatára dandártiszti iskolát szerveztek, mely az új tan apostoilait képezte ki. E tanítás gyümölcse volt az 1863-iki lovassági gyakorló-szabályzat, mely majdnem változatlanul maig is fön áll, és melynek alapelveit minden európai állam elfogadta.

1863. okt. 6-án, tehát 37 éves korában Edelsheim vezérőrnagygyá avanszirezott. Az 1866-iki porosz háboruban mint az első könnyű lovashadosztály parancsnoka vett részt, a nélkül, hogy alkalma lett volna, mint lovassági vezér képességeit kimutatni. Csak néhány jelentéktelen portyázás és előrsi csatározásnál parancskolt; de teljes képet alkotott magának a bekövetkezendő hadi műveletekről s tudva van, hogy a königrázi csata előtt egy nappal megmondta, hogy a porosz hadsereg általános támadást fog intézni.

Benedek tábornagy e nap estéjén haditanácsot tartott s azon nézetét indokolta, hogy másnap a hadseregnek pihenést engedélyezhet.

— Igen, ha az ellenség is engedélyezi a pihenést, — hangzott az asztal alsó végéről.

A ki ezt mondta, az Edelsheim báró vezérőrnagy volt. A fiatal tábornok erre kifejtette nézetét és másnapra Königráznál döntő csatát jelzett.

— Wo haben Sö's Prophezeien gelernt? (Hol tanulta a jövendőmondást?) kérdé gnyosan Benedek.

Másnap megérte a hadsereg a chlumi ködöt. A porosz sereg készületlenül találta a hadsereget.

Edelsheimot 1866-ban nagybátyja Gyulay gróf tábornagy adoptálta, mire fölvette az Edelsheim-Gyulay nevet. Gyulay gróf halála után hatalmas vagyont örökölt, a zaránd-vársándi, ujpánáti, nagyhegyesi, magyi és dadai uradalmakat Magyar- és a brezoviczait Horvátországban.

Családi viszonyok folytán rövid ideig ren-

delkezési állapotba helyeztette magát s 1869-ben lovassági felügyelővé nevezetett ki, mely állásban 1874-ig működött, midőn a nyugalomba vonult. Huny gróf után átvette a magyarországi főhadparancsnokságot.

Edelsheim-Gyulay báró 1873-ban nőül vette Krona Friderikát, egykor ünnepelt színésznőt.

Ugyanez évben a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot nyerte. 1874-ben lovassági tábornokká nevezetett ki s egyuttal Magyarország főhadparancsnokává. Mint magyarországi nagybirtokos és honosított magnas a főrendiház tagja lett s részt vett a ház tárgyalásaiban. 1886-ban julius havában az ismeretes Janszky-affaire lezajlása után a Tisz a Kálmán akkori minisztereinél előtt Janszkyról mondott elítélő nyilatkozata miatt nyugdíjaztatott és azóta állandóan a fővárosban lakott, mint a társadalmi élet egyik tényezője.

A halálhír meglehetősen gyorsasággal terjedt el a fővárosban s mindenütt megdöbbenést és mély részvétet keltett. A nemzeti kaszinó épületén már kora reggel ott lengett a gyászlobogó, a katonavilág előkelőségei pedig, köztük Lobkovitz herczeg hadtestparancsnok is, részvétlátogatást tettek az elhunyt tábornok özvegyénél. A királyt közvetlen a haláleset után táviratilag értesítette Edelsheim elkunytáról s kilencz órakor meg is érkezett Paar gróf főhadsegéd sürgönye, melyben ő felsége nevében részvétét fejezi ki a vitéz tábornok elhunytá fölött.

Az esetről Edelsheim Gyulay báró jogi képviselőjét, Lukácsy Lajos ügyvédet azonnal értesítették táviratilag, s ő rögtön a fővárosba utazott, hogy a temetésen megjelenhessék.

Az elhunyt igen szerette aradmegyeyi birtokait, s nem mulasztotta el sohasem, hogy el ne jöjjön, ha többször nem is, legalább egyszer egy évben. Ilyenkor aztán — leginkább novemberben — vadászatot rendezett, melyen kedves emberei, köztük Fábian László főispán is, vettek részt.

A megboldogult markans alakja körül egész adomakör alakult. Ime mutatól egy-kettő.

A katonai orvosokat nem szerette tulságosan és hadtestparancsnok korában rettegett látogatója volt a helyőrségi kórházaknak. A k-i kórházban tartott szemle alkalmával megkérdezte a törzsvorost, hogy egészséges ivóvizet ad-e a kórház kutja.

— Kitünő vizünk van, erősködött a törzsvorvos. Annyira egészséges, hogy a családóm használatára én is innen hordatom haza az ivóvizet.

A hadtestparancsnok szó nélkül poharat kért, aztán személyesen megtöltötte a kútnál. Ivóvíz helyett valami zöldes lé kavargott a pohárban. A törzsvorvos, a ki soha nem törődött a kórház vizével, az ájulás környékezte.

Edelsheim-Gyulay báró nyugogtan odanyújtotta neki a förtelmes bacilluslevest.

— Miután én ezt a vizet szereti, hát igya is meg!

És a törzsvorvos, a hadtestparancsnok tigrisszelidítő pillantásának hatása alatt, az utolsó cseppig megitta a bacilluslevest.

Egy másik kórházban történt, hogy Edelsheim Gyulay megnézte a halottas kamrát.

— Mire való ez a zsinór? kérdezte.

— Az életmentési harang zsinórja. Ezt a kiritett halott kezére kötjük. Ha a kiterített ember tetszhalott, csak egy könnyű mozdulatot kell tennie kezével és azonnal megszólal az érzékeny harang az őrszobában.

— Helyes!

A hadtestparancsnok ráparancsolt adjutánsára, hogy rángassa az életmentési zsinórt, ő pedig elvezettette magát az őrszobába. Az adjutáns rángatta a zsinórt, de az érzékeny harang nem szólalt meg, annál az egyszerű oknál fogva, mert a drótja már évek óta be volt rozsdásodva. Ezt az orvosok csak Edelsheim-Gyulay révén tudták meg.

Mikor a hadtestparancsnok megsejmelte a t-
i lovassági kaszárnyát, az udvar közepén egy hatalmas földhányás ötlött a szemébe.

— Hát ez meg mi? kérdezte gyanakodva.

Az ezredes, egy öregedő katona, előzékenyen elmagyarázta:

— Parkirozni akarjuk az udvart, hogy ne legyen olyan sivár, azért hordattuk ide a földet. Az udvar közepén gyepes domb lesz, folyondáros lugással tetején és fenyőfakkal a lejtőjén. Erre fasort vezetünk, amarra meg virágágyak lesznek.

Edelsheim-Gyulay odaintette az adjutánt és egypár szót mondott neki. Az adjutáns kihuzta a kardját és markolatig beledöfte a gyanús föld. Hányásba. Es ime, — a dombból trággyaló buggyant ki, az adjutáns kardja pedig végig barna és ragadós volt.

A dolog magyarázata az, hogy az ezredes a hadtestparancsnok megérkezése előtt már nem is ért reá az évek óta felhalmazott szeméttel dombot elhordatni az udvarról, és hamarjába egypár szekér földet dobott reá, hogy tévedésbe ejtse éles szemű főlebbvalóját.

Nagyon ismeretes egy másik adoma.

Mikor Edelsheim egyszer a brucki táborbar egy álló órán át zaklatott egy ezredest, a kinek az ezredével sehogysen volt megelégedve, az ezredes végső elkeseredésében hüvelyébe csapta kardját és elvágtatott, a faképnél hagyva Edelsheimot az ezreddel együtt.

— Ezredes ur! Hová lovagol? harsogott az Edelsheim-Gyulay szava

— Penzióba! — kiáltotta vissza a másik.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 766.1 mm., délután 2 órakor 767.9 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 1.8, délután 2 órakor C° + 4.2. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 5. délután 2 órakor DK. 5. Felhőzet: reggel derült, délután havazik. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0.

Vizjelzés.

1893. évi márczius hó 24-én reggel 8 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Mares	Branyicska	— 1°	havas + 82
"	Arad	—	felhős — 25
"	Makó	+ 1°	széles + 122
Tisza	Szeged	—	széles + 602
3-as Körös	Gyoma	— 1°	széles + 479

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. márczius 24.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Márczius 28. —

Száraz. — Hűvös. — Éjjeli fagy.

H I R E K.

Márczius 28. Ked. Róm. kath. naptár: Guntram. — Protestáns naptár: Guntram. — Görög-keleti naptár (márczius 16.): Szabin vért. — A nap két 5 óra 48 perczkor, nyugszik 6 óra 28 perczkor.

Kölcsey-hüvelyvár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszin.

Márczius 31. Az aradmegyei községi és körjegyzők közgyűlése.

— Személyi hírek. Kisteleki L é v a y Henrik főrendiházi tag, K o z m a Andor, ifjabb író-gárda egyik kiváló tagja, R é t h y László dr. muzeumi ör és G o l d i s János nagy aradi püspöki helynök a két ünnepnapon Aradon időztek. — S z a t h m á r y Gyula alispán Pankotára utazott.

— A hivatalos lapból. A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a király B r a n k o v i t s György karloviczi érsek-metropolita és szerb patriarchának hű és buzgó működése elismerésül az oszt. vaskoronarendet, Z a j n a y János nagy aradi latin szertartású székesegyházi prépost-kanonoknak a harmad oszt. vaskorona-rendet, M a l a t i n Gotthárd Szent-Benedek-rendi áldozárnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, V e r e s Pálné szül. Beniczky Herminnek, az orsz. nőképző egyet. elnökének pedig a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— L é v a y Henrik Aradon. Kisteleki L é v a y Henrik főrendiházi tag, a szabadsághar-

ci ereklék Aradon létesített országos muzeumának védnöke, két hónapra tervezett amerikai körútja előtt, meg akarta tekinteni erekléymuzeumunkat s e célból tegnapelőtt este a budapesti gyorsvonattal K o z m a Andor a kiváló fiatal költő és író, az első magyar biztosító intézet titkárja kíséretében városunkba érkezett. A perronon a muzeumbizottság élén V a r j a s s y Arpád fogadta üdvözlő beszéddel, melyre L é v a y meleg szavakkal válaszolt. Az indóházról egyenesen a színházba hajtatott s ott megtekintette a „Próbaházasság“ előadásából két felvonást. Ez alatt a muzeumbizottság tagjai a Pohl-vendéglőben gyűltek össze kedélyes társas vacsorára, melyen az első felköszöntőt L é v a y ra, mint az erekléymuzeum védnökére, V a r j a s s y Arpád mondotta. Tegnap reggel fél 8 órakor L é v a y megtekintette a vértanu szobrot, melynek leleplezési ünnepélyén a főrendiház tagjai közül csak egymaga volt jelen. A vértanu szobortól az erekléymuzeumba ment, hol már teljes számban várakoztak reá a muzeumbizottság tagjai. V a r j a s s y Arpád röviden üdvözölte a kiváló vendéget s kalauzolta a muzeumban. L é v a y t igen kellemesen lepte meg az ereklék kiválóan érdekes volta és nagy száma. Több ízben fejezte ki elismerését az ereklék izléses, áttekinthető elhelyezésére nézve is. Megígérte, hogy a még rejtve őrzött ereklék közkinccsá tétele céljából mindent el fog követni. Elragadtatásában akként nyilatkozott, hogy a szabadságharcai ereklék budapesti gyűjteménye közelről sem oly becses, érdekes és gazdag, mint az aradi. A muzeumbizottság kellemes meglepetést is készített elő az érkező védnök számára. K n o p p Imre budapesti festőművészszel, a Benczur-iskola egyik legtehetségesebb tagjával ugyanis megfestette a muzeum számára L é v a y arczképét. A kiváló vendég délelőtt 10 óráig behatóan megsejmelvén a muzeumot S a l a c z Gyula kir. tanácsos, polgármester látogatására sietett, hogy személyesen mondjon köszönetet Aradváros hazafias közönségének azon áldozatkészségéért, melyet a muzeumügy érdekében oly fényesen tanusított. A polgármester a tanácsülésben elnökölt s így L é v a y csak névjegyét hagyhatta nála. L é v a y t a muzeumbizottság kikísérte a vonathoz s a kiváló vendég szívélyes bucsuvétel után a 11 óra 18 perczkor induló budapesti személyvonattal elhagyta Aradot. Kevéssel 11 óra után S a l a c z Gyula polgármester viszonzni akarván L é v a y látogatását, kereste őt „Fehér Kereszt“ szállóbeli lakásán, a hol már csak az elutazásról értesült. L é v a y Henrik április hó 10-én utazik el Budapestről Amerikába.

— Arad és a polgári házasság. Aradváros törvényhatósági bizottsága közgyűlésének az egyházpolitikai kérdések támogatása iránt hozott határozatához képest a város közönsége nevében a kormány és a képviselőházhoz intézendő pártoló feliratot I n s t i t ú t ó r i s Kálmán főjegyző még a hét folyamán megszerkeszti úgy, hogy az a jövő hét első napjaiban már expedíálható lesz.

— Az igazságügyi palota. Az aradi igazságügyi palota építési ügyében S z i l á g y i Dezső igazságügyminiszter leiratilag értesítette a város közönségét, hogy c s a k a v á r o s h á z a k ö z e l é b e n k i j e l ö l t t e l k e n f o g n a é p i t t e t n i. E leirat után tehát az a l i c z e u m m e l l e t t i t e l e k, melyet a minap a vár lőtámvonala tekintetéből bizottság szemlélte meg, e g y á l t a l á n s z ó b a s e m j ö h e t t ö b b é.

— Az aradi telefon. A telefon hálózat kibővítése a jövő hó elején már kezdetét veszi. Minthogy pedig az idej kibővítése csak újabb száz előfizetőre van tervezve s a költség előirányzat ehez képest megállapítva, figyelmzettük a közönséget, hogy aki az előfizetők sorába

még ez évben belépni szándékozik, jelentkezék a helybeli posta- és távirada hivatal főnökségénél minél előbb, előjegyeztesék céljából, mivel az elkésve jelentkezők már csak a jövő év folyamán létesítendő újabb vezetékek kiépítése után lesznek bekapcsolhatók. Megemlítjük, hogy jövő hó 1-től kezdve az Arad város és Uj-Arad területén levő összes előfizetők előfizetési díja 5 frtra szállítottatott, a kedvezményes állomások díja pedig évi 30 frtban állapított meg.

— Margineanu századost áthelyezték. Őszinte sajnálattal vesszük hírül, hogy M a r g i n e a n u Ignác csász. és kir. 33-ik gyalogezredbeli századost és keret (cader)-parancsnokot ideiglenes térparancsnoki minőségben áthelyezték G y u l a f e h é r v á r r a. Ambár az áthelyezés előléptetés jelleggel bír, mégis sajnálkozunk a derék százados távozásán, ki évek hosszú sora óta tartózkodik Aradon s humánus, barátságos magatartásánál fogva nemcsak tisztársai és alantasai, de a polgári társadalom legőszintébb rokonszenvét és tiszteletét bírja. Margineanu százados helyettese G a s s l u n g e r kapitány lesz a keretparancsnokságnál.

— Réthy László dr. muzeumi ör, jeles tudósunk, vasárnap Aradon időzött s ez alkalmat felhasználta arra, hogy látogatást tegyen a szabadságharcai ereklék országos muzeumában. Az egész délelőtt a muzeumban töltötte, melyről igen nagy elismeréssel nyilatkozott. Az erekléket behatóan tanulmányozta, jegyzeteket tett s megígérte, hogy illetékes körökben az aradi muzeum iránt felkelti a megérdemelt érdeklődést.

— Erdekes egyházi hír. Hire jár, hogy az üresedésben levő szegedbelvárosi plébániát N é m e t h József felszentelt püspök foglalja el. A püspöknek jövedelmén kívül Szeged város évenként 5000 frt tiszteletdíjat ad. N é m e t h József püspök helyét Temesvárott dr. K u n László makói apátplébános, ennek helyét pedig a battonyai róm. kath. plébános, N é m e t h Sándor fogja elfoglalni.

— A reformátusok papkérdése. Az aradi ev. református egyház vasárnap délelőtt tíz órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melyen F á b i á n László főispán, egyházi főgondnok elnökléte alatt megjelentek: W e i d e n f e l d István dr, S z i l á g y i György, S z a b ó József, R o z s n y a i Mátyas, S z é c h y Akos, D o m o n k o s Lajos, V a r g a József, V i z l István, C s é c s i Imre stb. Az ülés egyedüli tárgya F e r e n c z y Gedeon, a jelenlegi lelkes végleges nyugalmába helyezésének kérdése volt, miután a presbyterium elhatározta, hogy neki évi fizetését és átengedendő lakásának egyenértékűt kért összeget megzavazza ama hozzátevésével, hogyha azt a nagyülés elé terjesztve jóváhagyják és a hiányzó összeget, melylyel a hitközség még tökéletesen nem rendelkezik, adakozás útján beszerzik, s ezáltal lehetővé teszik hogy Ferenczi, a papokból kiköltözvén, az C s é c s i Imre, segédlelkésznek adassék át, ki ezután papi teendőiben nem mint alárendelt, de mint tényleges lelkész működne. Ez ellen S z é c h y Akos szólt fel, ki Ferenczit jelenleg is olyan embernek tartja, akinek helyettese, működő helyettese van, és nem véli megérettnek az időt, hogy e felett a nagygyűlés határozzon. Kívánja, hogy a tárgyalás felfüggesztessék. E kijelentés ellen ismét W e i d e n f e l d István dr, algondnok emelt szót. A már-már személyeskedés terére csapó vitát elnöklő főispán a legtapintatosabban ismét a rendes mederbe terelt, úgy hogy végül a következő határozatot hozták: A presbyterium megbíztatik egy gyűjtőív kibocsátásával, a melynek végeredménye ha fedezetül fog szolgálni a jelenleg előterjesztett terv kiviteléhez, az ismét a nagygyűlés elé lesz terjesztendő, hogy lehetővé váljék Ferenczy Gedeon teljes nyugdíjaztatása a consistorium beleegyezésével. Ezzel az ülés véget ért.

— Gör. kel. románok az egyházpolitika ellen. A temesvári gör. kel. román esperesi zsinat tegnapelőtti gyűlésében elhatározta, hogy megkéri M e t i a n u János aradi gör. kel. román püspököt: tegyen f e l t e r j e s z t é s t a k o r o n á h o z a k o r m á n y e g y -

házipolitikája ellen. A gyűlés folyamán Puticiu Traján dr. esperes, volt aradi szemináriumi tanár keverte bele jogtalanul a politikát a zsinatba, jelentésének bezáró soraiban hangsúlyozván azt, hogy a kormány egyházpolitikai programjából mily káros és veszélyes következmények hárulhatnak az egyházra; miért is kérte, hogy a zsinat ez ellen tiltakozzék. Rotariu Pál kijelentette, hogy ezen ügy nem tartozik ugyan a zsinat hatáskörébe, mert könnyen a rendőrség beavatkozását vonhatja maga után, de azért indítványozza, hogy kérezzék meg az aradi püspök, miszerint a kormány egyházpolitikája ellen a koronához előterjesztést tegyen. Az indítványt elfogadták. Jellemző, hogy ezen ügy tárgyalása előtt Skelezsán Vincze lelkész és Kosariu Miklos szinati tagok a tanácskozási termet elhagyták. Ime ez a megválasztatása előtt és után a sajtóban annyira magasztalt dr. Puticiu Traján esperes hazafias beköszöntője.

— **Az egykoronások.** Bécsben, tegnap kerültek forgalomba az egykoronás új ezüst pénzek. Az új pénz igen szép s a képviselők, a kiknek tegnap fizették a napidíjakat fejenként az egykoronást kaptak.

— **Az őszi nagy gyakorlatok.** Mint illetékes helyről értesülünk, az őszi nagy hadgyakorlatokra vonatkozó előkészületek annyira előrehaladtak, hogy az informatív határozatokat már közölték is azokkal a csapat esetekkel, melyek az északi és illetőleg a déli hadtestnél működni fognak. Az ordre de bataille már meg is állapították. Ennek értelmében a csapatok a tartalékosok és honvédsapatok behívásával akképp egészítendők ki, hogy az operációk a harci állományt, a mennyire lehetséges, megközelítsék. A fegyverkötelesek legnagyobb részben a gyakorlatok idejére befognak hivatalni, úgy hogy minden gyalogsági század 140 emberből fog állani.

— **Arad megye állandó választmánya** folyó hó 30-án délelőtt 9 órakor ülést tart, melyen a házipénztár, a megye kezelése alatt álló alapok és alapítványok múlt évi zárszámadásait vizsgálja felül.

— **A kisköruti telkek árverése.** Aradváros gazdasági széke tegnap tartotta meg a kisköruti telkek eladása iránt az árverést. A Gyulai-féle telekkel szomszédos 361 négyszögölnagyságú telekért, melyért eddig a legnagyobb ajánlat 12 frt 50 kr volt, Hirschmann Vilmos 16 frtot ígért négyszögölenként, a középső 304 négyszögölnyi telekért pedig Kotsis Lajos ajánlott 10 frt 10 krt négyszögölenként. A harmadik telekre nem folyt be ajánlat. Az árverés eredményét jövő heti ülésében tárgyalja a gazdasági szék.

— **Karácsony redivivus.** Eszeveszett időjárás van. A hivatalos tavasz, mely máskor fakadó rügyet és felső bimbót hoz, most beremekelt. Más években, ilyenkor márczius utolsó napjaiban, lágy szellő suhan végig erdőn, mezőn, madárdalosszalitokon és a fuvallat selyem érintésére zöldel a pázsit, ibolya illatoz a bokrok alatt s a helleborus és galanthus rég elvirították rövid életű tavaszukat. Máskor zaong az illatos lég lepkék és korán ébredő bogarak fürge tánczától, aranyos napsugárban. Szóval, ilyenkor a fakadás minden tisztességes márczius végén napirenden van. Hanem most felfordult a világ. Karácsony redivivus... Az öreg december apó nem bujt el fagyos barlangjába, sőt rázza a szakállát nagy igyekezettel. Csunya bóra dühöng és csonttá aszal rügyet, bimbót és minden földi teremést, a mi elég könnyelmű volt kaczer napsugár csábitó mosolyára kibujni a földből. Megbomlott az idő. Fűtünk, bundába takarva járjuk az aszfaltot s a fehér husvét előjelei közt dörögve ábrándozunk fésző bimbóról, tavaszi rügyfakadásról...

— **Temesvári deputáció Aradon.** Tudvalevőleg Temesvár nem rendelkezik még oly vágóhíddal, mely az egészségügyi követelményeknek megfelelne, de már az idén ott is új vágóhidat szándékoznak építeni. Mintául az aradi vágóhidat választották, s azt Temesvár város kiküldöttei, a városi főmérnök

és állatorvos szombaton délelőtt Barkó Ferencz vágóhídi igazgató kalauzolása mellett a legkisebb részletekig megtekintették. A kiküldöttek meg voltak lepve annak praktikus berendezése által s a látottakról, úgy vágóhídi szabályainkból jegyzeteket vettek fel.

— **Gyászünnepély.** Boldogult Brüll Ida az árvaház egyik alapítójának emlékére ma kedden este 6 órakor — mint elhalálzásának évfordulóján — az árvaház nagytermében gyászünnepély fog tartatni a Luiza-utcai helyiségben.

— **Felfüggesztett előljárók.** Petrány György galsai községi pénztárnokot és Bentye György ottani esküdőt — írja levelezőnk — a világosi járás főszolgabírája alispáni határozat értelmében ismét felfüggesztette állásuktól. A pénztárnoki teendők ideiglenes ellátásával Niska János bírót, az esküdti teendőkkel pedig Sztanek Györgyöt bízták meg. Ugy tudják — írja levelezőnk — hogy az illetőket azért függesztették fel, mivel aláírták a Lukácsiu-féle bizalmi nyilatkozatot.

— **Az aradi szerbek vitás ügye.** Olvasóink bizonynyal emlékezni fognak még az aradi gör. kel. szerb hitközségnek ama zajos ülésére, melyen Tyoszi János volt kántort állásából elmozdították és helyébe Popovits Istvánt nevezték ki. Az ügyből kifolyólag kérelmezték a tanácstól, hogy a város által e célra folyósított összeget április hó elsejétől Popovits Istvánnak utalványozták ki, miután az csakis őt illeti meg. E kérelemnek a tanács Tyoszi fellebezése dacára helyt adott annyival is inkább, miután ez ügy teljes elintézése a temesvári gör. kel. szerb egyházkerület alá tartozik.

— **Neptun-bankett.** A Neptun marosfürdő-részvénytársaság életjelt adott magáról. Pedig messze még a langyos meleg idő, mikor hűs habokba vágyunk s ennek révén okbeli összefüggésbe jövünk a Neptunnal. Ez az életjel egy — kedélyes, jóízű bankett volt, melyet az igazgatóság szombat este rendezett Nagy Lajos külön termében. A kitünően sikerült társasvacsorán mintegy 80 neptun- és nem neptunista vett részt. Számos felköszöntőt mondtak s feszelen hangulatban mulattak jó ideig.

— **Egy huszártiszt bravourja.** Vasárnap délután 2 órakor érdekes jelenet játszódott le a Maros-parton, azon a helyen, hol a regatisták csónakháza áll. A jelenet szereplői egy elkeseredett 17 éves betűszedő meg egy huszárfőhadnagy, kiben igen sok a humánus érzés. A betűszedő, K. Jozsef, egyik aradi nyomdában van alkalmazva. Művelet elkeseredett azon, hogy Budapesten lakó szüleinek már 34 levelet írt, de csak kettőre kapott választ. Elkeseredésében mi telhetett tőle? Berugott s tökrészeg fejével elhatározta, hogy — neki megy a Marosnak. A mondott időben és helyen végbe is vitte ezt a boldog dolgot. A jég hideg viz meg a félsz kissé magához térítették s jobbnak látta visszafelé lubiczkolni. A mi azonban nehezen ment. A fiú vergődését meglátta egy arra lovagló huszárfőhadnagy. Abban a minutomban, minden gondolkodás nélkül leugrott lováról, kardját leoldta s ruhástól, csizmáستól a Marosba ugrott... Szerencsésen elcsipte a fuldokló suhanoz gallérját, kiemelte a hideg fürdőből s felvezette egyenesen a városházára, honnét azon vizesen, csatakosan hazalovagolt. Sajnáljuk, hogy a derék tiszt nevével nem szolgálhatunk, mivel azt a rendőrségnek sem sikerült megtudnia. A nyomdászlegénynek különben semmi baja sincs. Az tény, hogy a tervezett víz esztra jó berosan készült el, mert csak hosszú időre józanodott ki s gondolta meg, hogy a huszártiszt segítsége nélkül mi történhetett volna vele.

— **A szegénytanulók éttermében** hétfőn, kedden és szerdán a felügyelőket Fribeisz Miklósné urnő, Baross Boriska és Purgly Ilona urhölgyek fogják teljesíteni.

— **Soroznak Pankotán.** A ternovai járás hadköteleseinek sorozását tegnap kezdték meg Pankotán. A sorozáson Szatmáry Gyula alispán polgári részről elnököl.

— **Elütötte a vonat.** Szenzációs eset történt f. hó 25-én a világosi vasut állomáson. Sefcsik János galsai lakos — írja levelezőnk — Pankotáról jött haza berugott fővel. A leszállásnál nem vigyázott magára, a vonat elütötte és szörnyet halt. A boldogtalan 32 éves, kömives volt. Halálát özvegye és négy árva siratja.

— **Hírek a tanácsból.** Battányi János, szeméthordót a tanács tegnapi ülésén 5 frttal büntette meg, miután az a szerződés dacára is több napig nem hordta ki a szemétt a polgári iskolából. — **Posszert János** már egyizben büntetve volt a magánmérnök cím jogtalan használatáért, s miután arról most sem tett le, újólag 40 frttal bírságotlák meg. — **Bec Alajosnak** a városi hatóság nem engedte meg, hogy vasárnapokon czukorkákat árulhasson. Ezt most a miniszterium is megerősítette. — **A kolela** megszüntével a bolgár kormány a cipőneműek behozatalát megengedte, mit Aradváros tanácsával tegnap közölt. — **Leszállították** a díjakat a telefonnál, mit a kereskedelmi miniszter körrendeletben hozott tudomására a tanácsnak. Kiadták a számvévi hivatalnak. — **A kövezet** bizottság a napokban vette át az 1887. évben készített aszfalt burkolatot, miután a jóttállás most járt le.

— **Arton személyleírása.** Arton itt, Arton ott, Arton mindenütt és — sehol. Ez a rövid nevű ur, aki egyformán bolondnak tartja a világ összes rendőrségét, egyszer Brüsszelben bukkan fel, máskor Budapesten bujkál, időközben megtekinti az aradi vértanúk emlékeit is és lehet, hogy holnap már az urugai állami rendőrség értesíti a francia kormányt, hogy Arton ur ennan — elutazott a grönlandi eszkimók hazájába. Arton a sikkasztók ideálja — külsőleg is. Ezt abból a személyleírásból lehet megállapítani, a melyet a francia rendőrfőnök legutóbb közrebocsátott a nevezetes férfiről. E szerint: Homloka magas. Szemei sötétek. Orra: arisztokratikusan hajlik előre. Ajka: keskeny. Nyelve: nagy. Különös ismertető jel: sötét szemüveget hord. A párisi rendőrség továbbá megjegyzi, hogy Arton, akit hamis bukás, sikkasztás, visszaélés miatt, mindezekon kívül pedig a Panama-ügyben való részvétele miatt köroznék, az utóbbi időben nagy mértékben megváltozott. A sok hamis név, a melyet Arton világhörli utjában leggyakrabban használ, a következő: Debenham, Förster Renter, Redborn és Stalberg.

— **A szarvas-mezőhegyesi vasút.** A vasuti munkálatok, — mint levelezőnk jelenti, rohamosan folynak a szarvas-mezőhegyesi vonalon. A Szörhalomtól Kondorosig terjedő szárny földmunkálatai is már maholnap elkészülnek.

— **Jón a czirkusz!** A szintársulat ma tarja utolsó előadását s már jelentkezik az első czirkusz. Wollner testvérek jőnevű műlovardája, melynek legfőbb érdeme az, hogy jobbdán magyar erőkből s kitünő tagokból áll, e héten bevonul Aradra s husvét, vasárnapján előadásait megkezdi. A lovarda a Jirassek-féle telken lesz, hol Sidolié volt. Megemlítjük, hogy a társulatnak 40 tagja van s lovainak száma 30.

— **Egy gyermek tűzhalála.** Rémes esetről értesíti lapunkat nagypéli levelezőnk. Filipp testvérek tanyája közelében a napokban Brendás Vaszilie kanászyerek száraz dudvából tüzet rakott, a mely körül csakhamar összegyűltek a tanyabeli gyermekek. Mikor a kanász a tűz mellől távozott, leült mellé István Anna 7 éves leányka. A szél a paraszt egyre közelebb futta a leányka ruhájához, mely csakhamar lángra lobbant. A gyermekek s az elősiető kanász nem tudták az égő ruhát eloltani, mire Singer Fülöp tanyai gazda odasiatott, már késő volt. A gyermeket a községbe vitték, hol este meg is halt. Az utolsó perczig eszméletnél volt, folyton vizet kért s a szerencsétlenségéért a szelet okozta.

— **Zenekari próba.** Az aradi hadastyan és hadász egyletek által szervezett zenekar szom-

baton délután két óraker tartotta meg próbáját szakértők jelenlétében az aradvárosi kereskedelmi akadémia nagytermében. A próba jól sikerült. A zenekar először a nagyszombati feltámadáson fog nyilvánosan játszani.

— **Jótékonyág.** Özv. I z s ó Istvánné örökösei a megboldogult emlékezetére 25 azaz h n a z o n öt frtot voltak szivesek a szegény tanulókat segélyző egyesületnek ajándékozni. A nemes szívű örökösök fogadják ez uton is a szegény és árva gyermekek köszönését, háláját. K o v á c s Vincze, egyesületi titkár.

— **Ellopott bolhaművész.** Kettős lopást követett el vasárnap G y o r g y o v i t s Flóra dologkerülő munkás. Selley Jakabtól egy pár csizmát és egy pantallont lopott el 17 frt értékben. Délután betévedt a bolhaszinházba s onnan egy mikroszkóppal együtt egy bolhaművésznőt is ellopott a melyet az igazgató 27 frtra becsül. A tettést letartoztaták, minden megkerült csak a bolhaművész nem.

— **Strájkoló bakterek.** Az aradi dohány beváltó hivatalnál 8 éjjeli ór volt alkalmazva, kik egy szép reggelén felmondták szolgálatot. Ennek oka az volt, hogy a kívánt fizetés fel-emelést nem kapták meg. A hivatal még hat embert fogadott fel helyettük, kik már a javítás előnyeit élvezték, mi a régi gárdából való S z e r a n d a n Mitrut roppantul sértette, s az új örök egyikét, T h o m a Pétert ékes szavakkal halmozta el. A kapitányi hivatal az urat 10 frtra büntette, melyet a tanács tegnap 2 frtra szállított le.

— **Köszönetnyilvánítás.** özv. I z s ó Istvánné örökösei az „Aradi polgári jótékony-egylet-nek 25 frt. az az huszonöt forintot adományoztak, ezen nemeslelkű adományért ez uton is hálás köszönést nyilvánítja az elnökség.

— **Apoló keresztetik.** Két ápolónő esetleg ápoló középkorú, egészséges és jó erkölcsű, — havi 12 frt bér és ellátás mellett az aradmegyei közkórházban felfogadtatik. A közkórház igazgatósága.

— **Pályázatok.** A szegszárdi kir. pénzügyigazgatóság kerületéhez tartozó dunaföldvári adóhivatalnál VI. oszt. adótitkari állásra két hét alatt. — A szolnoki kir. pénzügyigazgatóságnál végrehajtói állás két hét alatt. — A dévai kir. törvényszék kerületében levő maros-illyei kir. járásbírósnál irnoki állásra négy hét alatt.

H y m e n.

Menczer Adolf f. hó 26-án d. u. 4 óraker vezette oltárhoz az aradi izr. templomban **S z a l a y Zsigmond** kereskedő bájos és kedves leányát, **E m m a** kisasszonyt. A szép esküvön koszorus leányok voltak **S z a l a y Aranka**, **L ö v y Fernanda**, **M e n c z e r Anna**, **M a i r o v i t z Fanny** kisasszonyok, vőfélyek **M e n c z e r Tivadar**, **M a i r o v i t z Emil**, **K o v á t s Ferencz** és **W i n t e r Arthur**.

Bayer Lajos fiatal csabai kereskedő jegyet váltott **M e i x n e r Zsuzsika** kisasszonnyal, **M e i x n e r Pál**, a gróf **Wencheim Dénes** csabai faraktárának megbízottja leányával.

Gyászrovat.

— **Ficzka Ede**, a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének egyik szorgalmas, általán tisztelt hivatalnokja elhunyt, miről részvétellel vettük az alábbi gyászjelentést: **A magyar államvasutak aradi üzletvezetőségének tisztviselői** szomorodott szívvel tudatják, hogy **F i c z k a E d e** magy. államvasutak hivatalnokja, folyó hó 27-én, hosszu szenvedés után életének 50-ik évében jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemei folyó hó 28-án, délután 3 óraker fognak a **Rákóczy-utca** 21. szám alatti házból a rom. kath. hitvallás szerint örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő gyászmise áldozat pedig április hó 11-én d. e. 9 óraker fog a helybeli minorita atyák szentegyházában az egek **Urának** bemutatattani.

Özv. Ritz Miksáné elhunytáról mély részvétellel vettük a következő gyászjelentést: **Ritz Miksa** saját, ugy mint nővérei **L u i z a** és **K l e m e n t i n**, neje **Lövengrimmi Kolbl Julia**, továbbá nagynéjei özv. **Barthel Károlyné** szül. **Priegl Amália**, **Kabdebó Miklósné** szül. **Priegl Katalin**, valamint nagyszámu rokonai nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja forrón szeretett édesanyjuk, testvéré, anyós, rokonuk özv. **Ritz Miksáné**, szül. **Priegl Aloizia** urnének, folyó évi márczius hó 24-én, délutáni 3 óraker, életének 71-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. **A boldogult-**

nak hült tetemei f. évi márczius hó 26-án, délután fél 4 óraker fognak **Kossuth-utca** 63. számú házból a rom. kath. egyház szertartásai szerint, a helybeli rom. kath. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise áldozat pedig április hó 10-én, d. e. 9 óraker fog a t. Minorita atyák templomában a **Mindenható**nak bemutatattani. **Arad** 1893. márczius 25. **Aldás emlékére! Béke poraira!**

Balku Ignác nagyilaki ny. gör. kath. főesperes, mint részvétellel halljuk, elhunyt. 91-évet élt, halálát végegyengülés okozta.

Kis halott. Mint részvétellel értesülünk. **K m e t y k ó Jánost** és családját súlyos csapás érte, **Margitka** kis leánykájuk f. hó 25-én reggel életének harmadik évében váratlanul elhunyt. T. metése vasárnap délután ment végbe.

Egyletek, Társulatok.

A megyei hitelegylet közgyűlése.

— Márczius 26. —

Az aradmegyei hitelegylet mint szövetkezett vasárnap tartotta meg 5-ik évi rendes közgyűlését az aradcsanádi gazdasági takarékpénztár gyűléstermében **S z a t h m á r y Gyula** igazgatási elnök vezetése mellett, ki a gyűlést megnyitván üdvözlö a megjelent szövetkezeti tagokat, a határozatképességet konstatálja, a jegyzőkönyv vezetésével **R ó n a y Jánost** megbizta a hitelesítésre pedig **F r i e b e i s z Miklós** és **K i n t z i g János** tagokat felkéri.

Olvastatott az igazgatóság jelentése, mely a következő:

A vezetésünkre bizott intézet V. évi üzleti zárszámadásai előterjesztésével egyidejűleg nem hallgathatjuk el a tisztelt közgyűlés előtt azt, hogy a tavaly csak erkölcsi szempontból észlelt hanyatlás az idén már a számokban is kifejezést nyer és vidéki önszegélyző egyleteink nagyrésze már azon a ponton áll, hogy összes kintlevő kölcsönait behajtvá nálunk tetemesen megcsökkent tartozását befizesse és így az egylet feloszlását mielőbb elérje.

E szomorú jelenség a tavalyi közgyűlés előtt tett nyilatkozatunknak igazolja, mely szerint a mi vidékünk még nincs megérve az alapítók szemei előtt lebegett magas cél megvalósítására és egyeseknek dicséretet érdemlő ügybuzgalma a legcsekélyebb mértékben sem termi meg a remélt gyümölcsöt.

Itt tartjuk helyén valónak az aradcsanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság önzetlen működéséért őszinte köszönetünket nyilvánítani, mely intézet minden díj és költség nélkül ügykezelésünket a legnagyobb buzgalommal és pontossággal volt szives ez évben is vezetni.

Az előbbiek szerint természetesen az általunk nyújtott kölcsönösszeg is tetemesen kevesbedett, mert míg tavaly 73762 frttal segélyeztük a vidéki egyletek tagjai hiteligenyeinek kielégítését; az idei mérleg szerint kint lévő követeléseink csak 53056 frtra rugnak, mely kölcsön-apadás világos tanubizonyosága az általános hanyatlásnak.

Ezekben múlt évi működésünkről röviden megemlékezve, kérjük a t. közgyűlést, hogy az általunk előterjesztett 1892. évi zárszámadásokat tudomásul venni és elfogadni és részünkre a felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása mellett az 1892. évet illetőleg a szokásos felmentvényt megadni sziveskedjék.

Ezzel kapcsolatban felolvastattott az 1892. évi mérleg, mely szerint biztosíték számlán 36000 frt, pénztár számlán 188 frt 83 kr, besvidéki önz. egy. m. sz. 10090 frt, csermővidéki önz. egy. m. sz. 32845 frt, kurticsi ö. e. m. sz. 8170 frt, petrisi ö. e. m. sz. 1515 frt, radnai ö. e. m. sz. 2446 frt, szekudvari ö. e. m. sz. 2990 frt, leltári számlán 137 frt, összesen 89381 frt 83 kr vagyon ellenében: Üzletrészek számlán 45000 frt, tartalékalap 1401 frt 24 kr, arad-csanádi gazd. tkp. 42265 frt. apateleki öns. egy. m. sz. 302 frt, összesen 88068 frt 24 kr teher mutatkozván, az 1892. év tiszta nyercményét 413 frt 59²/₁₀₀kr képezi, mely összeg az alapszabályok értelmében a tartalekalap növelésére fordítandó.

Ezek után a felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása mellett az évi zárszámadások elfogadtattak és az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a szokásos felmentvény megadott és **S z a t h m á r y Gyula** elnök indítványára az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár rtgnak, továbbá **V á s á r h e l y i László** és **R ó n a y János** tagoknak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztatott.

A napirend 2. és 3. pontja értelmében megválasztattak újabb egyévi időtartamra a f e l ü g y e l ő b i z o t t s á g tagjaivá: **Vásárhelyi Béla**, **Barkassy Kálmán**, ifj. **Sterntal Adolf** és **k ö z p o n t i b i z a l m i f é r f i a k k á b r.** **Bánhidy Antal**, **Dániel Gergely**, **dr. Gaál Jenő**, **dr. Issekutz Károly**, **Ormos Péter** és **Vannay János**. Ezzel a közgyűlés véget ért.

— Az „aradvidéki tanítóegylet“ választmánya tegnap d. u. 5 óraker, a Templom-utcai elemi fiúiskola VI. oszt. tantermében rendkívüli ülést tartott, melynek lefolyásáról a következő értesítést vettük. Elnök **B r u s c h Alajos** egyesül. alelnök megnyitván az ülést, a jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldi **C s i k és K ö m i v e s** vál. tagokat s **Z á r a y Odón** az egyesületi Közlöny kiadás tárgyában kiküldött bizottság elnöke bemutatja a bizottság szervezetét, mely javasolja, hogy a kiadandó lap mutatványszámát egyelőre az egyesület elnöksége állítja elő illetve a kiadás szellemi teendőit ő teljesíti s egyuttal felszólítás intéztessek az egyesül. tagjaihoz pártolni végtes a menyiben egy s esetleg feuntartására szükséges előfizetésekből a lap kiadási költsége fedezetet nyerne, a további intézkedés ettől tétették függővé. Az igazg. választmány a tett jelentés alapján elhatározza, hogy kísérletképen a mutatvány példányt k. fogja adni és szétküldeni, a szellemi rész betekintése és egybeállítására az előbbi bizottság teljhatalmi intézkedéssel megbizatik, új tagul felvételtek, **K u s t y a János** és **H a u b e n r e i c h Aurel** tanárok. Az országos tanító bizottság véleményt kér a közgyűlésnek tárgyában hozzá betérjesztett javasattételre nézve. Központ előbbi határozatát teuntartva, a megkeresés tudomással vétetik. **R o b o z József** a közgyűlési intézménynek a tanítókra leendő átruházása kérdésének javasolja, miszerint az országos tanügyi bizottság figyelme hívassek fel arra is, hogy a városi tanítók anyagi viszonyainak javítására is terjeszkedjen ki. Szerinte ezt el lehetne érni ez által, hogy egyrészt a vakok tanítása, másrészt a beszédbeli fogyatékosokban szenvedők oktatása a tanítók által eszközöltették esti tanfolyamokban, valamint nyerjenek alkalmazást az elemi isk. tanítók az alsófoku ipariskoláknak, a melyeket eddig középisk. tanárok foglalnak le. Központ az előterjesztéshez hozzájárul. Egyéb tárgy nem levén, elnök az ülést berekeszti. (B—sz.)

— Az aradi ipartestület betegsegélyző pénztára vasárnap délelőtt 10 óraker **N i k o l i t s Péter** elnökle alatt népes s példás rendben folyt közgyűlést tartott az iparosházban. Elnök az ülést megnyitván, olvastatott és tudomásul vétetett az igazgatóság évi jelentése melynek kapcsán élénk eszmecsere fejlődött ki a segédeiket be nem jelentő munkaadókkal szemben követendő eljárás körül. Többek hozzászólása után **E. Illés László** titkár és **Bayer Sándor** egyesített indítványán a műhelyek segédlétszámának ellenőrzésére **Rajta György**, **Klein Ignác**, **Bayer Sándor**, **Tones István**, **Csamszky Lajos**, **Lénárd Imre**, **Berán Antal**, **Radány Ferencz**, **Hoch Ferencz**, **Forgács József**, **Höger István**, **Hingler Viktor**, **Ablonczy József**, **Szlavicsék Tamás**, **Mina Pál**, **Eisenmayer Mihály**, **Klavács András**, **Mikulits Károly**, **Szilvássy István** és **Bayer György** tagokból álló bizottság küldetett ki. A bemutatott évi számadás és mérleg, mely szerint a vagyonálladék 1963 frt 91 kr, helyesenek találtattak az igazgatóságnak, pénztárosnak és ellenőrnek a felmentvények megadattak. Megejtetett a peres, panaszos ügyek döntésére hivatott választott bíróság tagjainak választása és pedig a következő eredménnyel Beválasztattak rendes tagokul **Rajta György** és **Komjáthy Zsigmond** a munkaadók, **Mina Pál**, **Radácsi Ferencz**, **Forgács József** és **Hingler Viktor** a segédek, pottagokká pedig **Berán Antal** a munkaadók, **Klavács András** és **Csablorszky Kálmán** a segédek részéről. Végül a közgyűlés **Steigerwald Alajos** indítványára egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott **Nikolits Péter** elnöknek és **E. Illés László** titkárnak mire a közgyűlés véget ért.

— **Monstre választás.** Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár küldötteinek választása vasárnap folyt le a városházán **Greén Nándor** iparhatósági biztos elnökle alatt. Bizalmi férfiak voltak

Deutsch Gyula, Fromm Frigyes, Wappel Viktor, Varga József, Szekeres Gábor és Löffler János; jegyzők Knotty Géza és Varrassy Jakab. Beadott 394 szavazatot, mely tény nagy érdeklődésről tesz tanúságot. A szavazatok összeolvasása esti 6 óráig tartott, a mikor Greén Nándor a következőkben hirdette ki a választás eredményét. A munkaadók közül megválasztottak:

Bendig József, Bing Ede, Bing Emil, Baumann Benedek, Csutak Károly, Deutsch Gyula, Dományi József, Dratsay Lajos, Dobiaschi József, Eles Ármán, Flam Lipót, From Frigyes, Felter Dezső, Fejér Imre, Guttmann Samu, Gyulai István, Gebhart István, Horváth Gyula, Horvát György, Hoffmann Antal, Jankovits György, Inkei Emil, Kohn Jakab, Karátsonyi Antal, Kneffel Lajos, Kosztka Gusztáv, ifj. Klein Mór, Lustig Andor, Leopold Zsigmond, Leitner Ernő dr., Mayer Miksa, Magyar Ferencz, Maresch Alajos. Maresch Gyula, Novotny Lajos, Neuman Adolf, Obetkó Kálmán, Popovits Kálmán, Polgár Jakab, Pohl Károly, Pászto Ignác, Pollák Vilmos, Réthy Viktor, Rügner Vilmos, Ring Zsigmond, Ramor Lajos, Stepniczka Manó, Szontagh Géza, Steinitzer N., Tenner Ignác, Tenner Lajos, Tones Ede, Vass Mátyás, Weyer József, Walder Gyula és Zemplényi Sándor.

Az alkalmazottak közül küldöttekül választottak: Ambrus Antal, Antovits András, Ambrus Imre, Biringer Jakab, Balázs J., Bauer Mihály, Budai Péter, Bartlenszky János, Bermann György, Beck Ferencz, Czako Lajos, Csizmás György, Csöke József, Dochnal Róbert, Erdélyi Imre, Eszényi Lajos, Fuchs György, Ferenczi Balázs, Fodor István, Fuhrbacher Lőrincz, Folcz János, Fekete Gyula, Foksz Fülöp, Gebei Mihály, Goroj Tódor, Gallerts István, Garacsek Manó, Hartmann Antal, Hesz György, Hans Antal, Haragszin János, Hekebeck Adám, Illubina György, Iszpravnik Gyula, Jeanplang Péter, Illés Juon, Jäger József, Iván Kozta, Kesch Gusztáv, Kaufmann Ferencz, Krali Antal, Kuparesk István, Király András, Koutós Sándor, Krisch Mátyás, Köllner Ferencz, Karl Henrik, Kantner Ferencz, Kunfi Aladár, Krieglender Ferencz, Kalmár Nándor, Kristyóri Dezső, Kauten Miklós, Köhler Konrád, Konrád Agoston, Korbász István, Latinka György, Lakó Márton, Löffler János, Markovits András, Markó János, Mikó József, Markus László, Miglics János, Miskucz János, Muszkán Péter, Matkovich, Lajos, Meyerhoffer Ferencz, Neumann József, Nyeverecz László, Nagy Péter, Ponta Áléj, Pollak Henrik, Paskucz Péter, Pukshoffer Alajos, Rosenberg Sámuel, Rosu György, Reich Jakab, Reinhart József, Steinfeld Jenő, Schöpf József, Stefanovits Illés, Szerb Péter, Spenn Constantin, Sepsí András, Schwarz Jakab, Szikora János, Szklenár György, Sírján János, Szendrői Imre, Sipaki Lajos, Savanyu József, Szekeres Gábor, Szuchy József, Schaffer Albert, Sinkovits Sándor, Sopronyi Antal, Tóth Károly, Törökfalvi Mór, Tenner Adolf, Tarnóczy Zsigmond, Traila György, Valentin, Lőrincz, Virágh Imre, Wappel Viktor, Wesimann Gyula, Wolf Schmidt Agost, Wildan Ferencz, Weisz József, Zimmer József, Zimmer Ferencz és Zimmer Antal.

— **Kereskedő-iffjak közgyűlése.** A kereskedő-iffjak közművelődési köre vasárnap délután tartotta a kereskedelmi és iparkamara helyiségében a tagok rendkívüli érdeklődése mellett rendezési közgyűlést. Weisz Sándor elnöklete alatt.

Schlesinger Henrik fölolvassa a jelentést, mely egyhangulag tudomásul vétetett. Nagy lelkesedéssel elfogadták a választmány azon indítványát, hogy Mittermánn Bódog a kör volt buzgó és érdeműs elnöke örökös tiszteletbeli elnökévé választassék.

Elnök előterjeszti ezután a jövő évi költségvetést, melyet egyhangulag elfogadtak.

Ezután a tisztikar megválasztása következett. Elnökké Tedschi, Viktort, társelnökké: Weisz Sándort, alelnökké: Weschler Józsefet választották meg egyhangulag. Titkárok lettek: Schlesinger Henrik, Nemes Géza. Pénztárnokok: Weinberger János, Kerpich Zsigmond, ellenőrök: Simkó Gyula, Lichtig Herman, jegyzők: Kádár János, Grossmann Albert, könyvtárnokok: Berger Izsó, Rosenbergr Ármán, háznagy: Nicora Aurél, ügyész: Hamvas Károly dr.

Választmányi tagok: Adler Andor, Adler Vilmos, Böhm Adolf, Barth Lajos, Bing Béla, Berger Manó, Dürr Gusztáv, Green Aladár, Grosz József, Heim János, Holczler Károly, Langer Gyula, Leichter Lipót, Lichtblau Adolf,

Maresch Gyula, Meer Ármán, Prinner Vilmos, Pick Jenő, Scheerhag Ernő, Sonnenfeld József, Sonnenfeld Vilmos, Weinberger Ferencz, Weisz Adolf, Wiegenfeld Jakab, Zimmermann Ignác, Tornya Izsó, Deutsch Fülöp, Berger Lipót, Scheinberger Béla.

Póttagok: Barra Gyula, Schlesinger L., Számvizsgáló bizottság: elnök Bing Ede, Hrimm A. József, Kell Manó, Lövinger Gyula, Lengyel Manó.

Ezután elfogadták Sonnenfeld József azon indítványát, hogy az egyesület alkalmas lakást béreljen és azt háziásan berendezze. A határozat végrehajtásával a választmányt bizza meg.

Miután még Adler Vilmos ama indítványát, hogy Pollák József volt egyetemi ügybuzgó és tevékeny tagnak működéséért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék, egyhangulag elfogadták, a közgyűlést berekeszti. — Este az elnökség és tisztikar tiszteletére Nagy Lajos vendéglőjében társas vacsora volt.

— **Az ipartestület közgyűlése.** Az aradi ipartestület szombatra hirdetett közgyűlése, miután arra a tagok kellő számban nem jelentek meg, husvét hétfőjének d. e. 9 órájára halasztott, a mikor azt a megjelenendő tagok számára való tekintet nélkül tartják meg.

— **Szociálisták gyűlése.** Mint hírlik, az aradi szociálisták v. sárnap gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy nem fognak belépni a kerületi betegsegélyző pénztár kötelekébe.

Mulatságok.

Az „Aradi dalegylet“ Lippán.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

Az „Aradi Dalegylet“ nagy dologra vállalkozott akkor, mikor egy hangverseny rendezését határozta el, melyet — Lippán tartanak meg. Nem számolt a közbejárható körülményekkel, melyek úgy az erkölcsi, mint az anyagi sikernek akadályt gördíthetnek útjába. Ilyen körülmény volt első sorban — hogy többet ne említsünk — a rosszra fordult időjárás, mely igen számosakat riasztott vissza a kirándulástól.

A rendezőség előtte való napon intézkedett a fogadtatásról, melyet azonban az eső elmosott, úgy, hogy mi or a dalárdisták fél hatkor megérkeztek, csak a „Lippai dalegylet“ küldöttsége s pár főnyi publikum fogadta őket, kiket viszonzásképpen szép dallal üdvözölték.

Az elszállásolás nehézségein tulesvén a nagyszabású előkészületeket végezték el.

Az estély kezdete 8 órára volt jelezve, azonban beletelt fél kilenc is, mire a közönség összegyülekezett a „József-főherczeg szálloda“ disztermében, annyira, hogy a hangversenyt meg lehetett kezdeni.

Az első pontot a dalegylet töltötte be Beethoven Tavasz című dalával, melynek precíz előadása a hallgatóság tetszésével találkozott. Másodiknak Csik Irén, városunknak e bájos műkedvelője lépett az emelvényre és Schreyer Harry zongora kísérete mellett énekelte bámulatos biztossággal a Hugonották operából az apród áriát, melylyel annyira elragadta a közönséget, hogy pötlőlag magyar dalokat kellett énekelnie. A program végén Heller Mórral énekelt duettje szintegy sikerült, mint első énekészáma, sőt a hatást nagyobbobnak mondhatni. A rendezőség gyönyörű virágsokorral tüntette ki.

Heller Mór, az ismert széphangu tenorista, kit már szinigazgatók szerették volna a világot jelentő deszkákön üdvözölni, szombati sikereit a legszebbek közé számíthatja. Románz és Hegyek között című dala után felhangzó tapok, nemkülönbön a Csik Irénnel duettje után kitörő éljenek méltót illetek meg.

A dalegylet maga többféle zsánerű dalban mutatkozott be Lippa város kisebb része előtt, s a külső sikerből itélve teljes elismerés illeti meg Nagy Sándor karnagyot, ki mindenestre sok fáradsággal produkálhatott ennyit, s ki nagy nehézséget küzdött le, midőn a nagyobbára kótát nem ismerő egyénekkel Ernani Bordanát, s Egressynek egyik legnehezebb műdarabját a Beteg leányt tanította be. A Népdalok, s a Riadó pedig annyira tetszetek, hogy meg kellett újrázniok.

Ez a tény. Ha most a dalárda szervezett — ha csak laikus észszel is — tekintjük, a következőket tapasztalhatjuk. A tenor nagy számban lévén képviselve, az első basszus és második tenor alig képes azt egyensúlyozni,

sőt mondhatjuk egyáltalán nem képes, mert a hatalmas második basszus és első tenor teljesen elnyomja a tónust. Ugyanis e két utóbb említett hangnem fölös számban lévén eles kontrasztként, fülbántóan válik ki az egészből, különösen a piano részleteknél. A kar inkább nagyhangzású riádok éneklésére van hivatva.

A hangverseny után vacsora következett, melyen számos felköszöntőt mondtak, a dalárda pedig „közkívánatra műsoron kívül“ számtalanszor énekelte.

Vacsora végeztével tánczra perdült a fiatalság, mely mulatságnak csak a hajnali kasszó vetett véget. A táncz előtt minden belépőnek diszes csokorkát nyújtottak át, kék szalagon e felirattal: „Aradi dalegylet. Lippa, 1893. márczius 25.“ Szóval a külső előkelőség és siker meg volt, tényleg pedig a kassza defizittel zárult.

Az estélyen és táncmulatságon jelenvolt diszes hölgyközönségből tudósítónk a következők neveit jegyezte fel:

A s z o n y o k: Csik Jánosné (Arad) Básztics Józsefné, Illman Ottóné (Arad) Székely Mihályné, Zemplényi Sándorné, (Arad) Mairovitz Mórné, (Radna) Rozsa Jozsefné, Szabadosné, Kotzó Károlné (Radna) Popovits Milosné, Lázárné, Tisch Lajosné, König Lajosné, ifj Grünvald Ferenczné (Arad) Mayerne Grosz Sándorné, Kotsis Ferenczné (Arad) Deutsch Morné, Sándor Jakabné, Weitner Virgilné, Scherbán Józsefné, Orodí Nándorné (Glogovátz) stb.

L e á n y o k: Csik Irén (Arad) König Terike, Tisch Melani, Mannherz Annika, Heliszek Ida (Denta) Orodí Gizella (Glogovátz) Székely Margit, Weitner Berta, Grünvald Flóra (Arad) Popovics Melanie, Szabados Vilma, Virágh Annika, Tisch Irma, Grünwald Vilma (Arad) Básztics Cornella, Mayer Mariska, Weitner Mariska, Scherbán Gizella, Mairovitz nővérek (Radna) Schwartz Mariska, Rozsa Irma stb.

A dalegylet tagjainak legnagyobb része a reggeli vonattal tért vissza Aradra.

— **A nőegylet teaestélye.** Az aradi polgári jótékony nőegylet első teaestélye erkölcsi és anyagi siker tekintetében felülmúlt minden várakozást. Szombaton este kevéssel 9 óra után már zsufolásig megtelt a „Fehér Kereszt“ nagyterme elegáns közönséggel. A terített asztalok körül kedélyes társaságok alakultak és theáztak. Majd megritkultak az asztalok s a szabad teremrszen pezsgő jókedvvel indult meg a táncz, mely élénk animóval a késő hajnali órákig tartott. Az első négyest két kolonban minteg 60 pár tánczolta. Az estélyen a következő polgári és katonai notabilitások voltak jelen: F á b i á n László főispán, Csik os Alajos ezredes, S a l a c z Gyula polgármester, H a u s e r Károly ezredes, S z a t h m á r y Gyula, alispán, B u t t k a y Ádán honvédtörnag, I n s t i t ó r i s Kálmán főjegyző, D i t t r i c h törnag, K a r r e r törnag, B o r o s Beni B a r a b á s Béla, A t z é l Péter és P u r g l János képviselők. Az estélyen megjelent hölgyek névsorát a következőkben adjuk: L e á n y o k Fábían Ella, Salacz Erzsike, Vásárhelyi nővérek, Boros Rózsika, Purgly Ilona, Baross Boriska, Haag Mariska, Antalffy Boriska, Eöry Eszter, Avarffy Sarolta, Vass Ida, Böhm Laura Simay nővérek (Kováchháza) Szilágyi nővérek (Budapest) Náray Vilma, Rónay nővérek, Boros Janka, Temesváry Anna, Szlavitsék Miczi, Maris Gizella; Rozsnyay Jolán, Schwartz Erzsike, Verzár Lotti stb.

A s z o n y o k: Fábían Lászlóné, Vásárhelyi Béláné, Boros Beniné, Vásárhelyi Lászlóné, özv. Purgly Jánosné, Csikós Alajosné, Hauser Károlyné, Butykay Ádámné, Rónay Istvánné, Simay Edéné, Enyeter Ferenczné, Erdődy Ignáczné Mészáros Tivadarné, Sallay Béláné, Antalffy Endréné, Müller Károlyné, Temesváry Jakabné, Vass Mátyásné, Virágh Lajosné, Rozsnyai Mátyásné, Magyar Alajosné Purgly Lajosné, Böhm Lajosné, Gellényi Ernóné, Keresztes Gyuláné, Lamberger Lajosné, Regdon Sándorné Adler Lipótné, Amber-

ger Jenőné, Reicher Károlyné, Halmay Andorné, Peikertné, Kinczíg Lujza, Dancs Ferenczné, Jonesku Lázárné, özv. Barossné, Hudecz Ferenczné, Probszt Mihályné, Korisánszky Berta, Rauer Gyuláné, Páris Lajosné, Somogyi Józsefné, Márkus Ilona stb.

Színház, irodalom és művészet.

A színház műsora:

Márczius 28. (Kedd) A próbaházasság, népszínmű.

Szép Darinka.

(Eredeti népszínmű dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Klára és Angyal Ilus. Az aradi színpadon először adatott 1893. márczius 25-én.)

(?) A szezon utolsó premierje és egyszermind bucsufellépte Haraszthy Herminnek, a kiváló drámai színésznőnek, ki komoly ámbícióval, jeles tehetséggel halad pályáján, ki soha készületlenül meg nem jelenik a színen s kinek távozását méltán sajnálja Arad színházlátogató közönsége.

A Szép Darinka ügyes kezű irónőre vall. Meséje romantikus, de ennek dacára vonzó s van benne nem egy élénken összehúzott jellemet. Egy bosnyák leány szerelmét tünteti fel, ki Csörgő Balázs után hozzá megszólalólag hasonló ikertestvére álczájában Magyarországra jön, a mikor megtudja, hogy Balázs szereti ugyan őt hévvel, lánggal, de nem veheti el. Nem pedig azért, mert atya, kikerülendő a végrehajtást, ezer pengőt sikasztott a községi pénztárból s ezt csak Holló uramtól szerezheti vissza, kinek ha Piroska lányát Balázs elveszi, a gazdag mézárós a kézfogón menten leteszi az ezért s így az öreg Csörgő kilábal a veszedelemből. Balázs az atya iránti szeretetből, hajlandó meghozni a nagy áldozatot. Darinkának Balázs huga, a kotnyeles Lidi elárulja a titkot. A szép bosnyák leány felfedi magát s megszűn a megfogó, hogy megboldogult atyjától kilenzezer aranyat örökölt. Csörgő megkapja a pénzt, Darinka Balázsé lesz, tánc és a függöny vígan legördül.

Ez a mese, melyet néhány csekély erejű epizod támogat. A darab nagyobb hatást nem tett, de elég jó s megérdemli, hogy a vasárnapi publikum műsorát felelevenítessék.

Haraszthy Hermin megjelenésekor zajos tapsokkal fogadták s az orchestrumból két díszes csoport nyújtottak fel neki. A közönség folytonos ovációval kísérte játékát. A szép bosnyák leányt vonzóan, meleg bensőséggel hozta a közönség elé. Mint mindig, úgy ez uttal is szépen szavalt s az egész előadást dominálta.

Viola (Balázs) szintén beletalálta magát a helyzetbe s tisztasággal megjátszotta a szerelmes legényt. Pompás volt Vedress (Holló), ki jóízű gazdag parasztjával állandó derűtségben tartotta a házat. Csátár (Csörgő), Nyilassy (a baktér) Szarvassy Soma (Milán), Follinuszné (Klára), Sziklay (Gyuri), Sz. Németh (Káka) és Márkus Ilona (Piroska) kielégítően mozogtak a keretben. Nyilassy részeg baktérját a közönség alig győzte eléggé tapsolni, dalait újrajátszott. Kézdi Juliskának az eleven, tüzről pattant Lidi túlhaladja erejét. Éneke minden kritikán aluli.

A ház félig üres volt.

— Somló né bucsuja. Somló né Váday Vilma színházunk általánosan kedvelt primadonnája tegnap este „Fanchon asszony leánya” kedves zenéjű operetben bucsuzott el az aradi közönségtől. Színre léptek a telt ház meleg tapsviharral fogadta a zenekartól egy virágkosarat nyújtottak fel, a zsinórpadlásról pedig díszes babékoszort bocsajtottak le neki. A czimszerepet kedves elevelegésszel játszotta. Az előadás a rendes mederben folyt le.

— Tordai-Graill Erzsi, ez a lelkes ifjú hölgy, ki a magyar irodalomnak és költészetnek a külföldön való megismertetése körül máris nagy érdemeket szerzett magának, pénteken Budapesten tartott szavaló előadást, melyről a sajtó a meleg elismerés hangján emlékezik meg. Az érdekes megjelenésű művésznő nagy hatást, lelkes tapsokat vívott ki különösen Arany János «Katalin»-jának minden keresettség nélkül, lendülettel, olykor drámai erővel való előadásával. Graill Erzsi Aradon április első felében tartja meg felolvasó estélyét a Kölcsey-egyesület védnöksége alatt.

Bizonyosak vagyunk benne, hogy nagy és intelligens közönség néz érdeklődéssel e magas élvezetet ígérő szavallati estély elé, melyre ezennel előre is felhívjuk a figyelmet.

Táviratok.

A király részvéttávirata.

Budapest, márcz. 27. (Saját tud. táv.)
A király nevében a főhadsegéd meleg hangu részvét sürgönnyel küldött Edelsheim fiához.

Wekerle és Hieronymi Bécsben.

Budapest, márcz. 27. (Saját tud. táv.)
Wekerlével együtt Hieronymi is Bécsbe érkezett. Ő felsége mindkettőjüket délután 2 órakor fogadta.

A tisztviselők illetményei.

Budapest, márcz. 27. (Saj. tud. táv.)
A pesti állami tisztviselők magasabb illetményeiket jövő hó első felétől fogva kikapják.

Wekerle Bécsben.

Bécs, márczius 27. (Saj. tud. távirata.)
Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel 9 órakor hosszabb ideig értekezett Kautz Gyula bankkormányzóval, Tisza Lajos gr. miniszterrel, 11 órakor pedig Kálnoky Gyula gróf külügyminiszterhez hajtattott, kivel hosszabb ideig értekezett. Délután 2 órakor ő felsége fogadja a miniszterelnököt.

Miniszterek a királynál.

Bécs, márcz. 27. (Saját tud. táv.)
A király ma Wekerle miniszterelnököt és Hieronymi belügyminisztert egy órai magánkihálgatáson fogadta. A miniszterek bemutatatták az anyakönyvek államosításáról szóló javaslat tervezetét, melyeket legközelebb a háznak beterjesztenek. A miniszterek holnap Bécsben maradnak.

Választások.

Szucsány, márczius 8. (Saját tud. táv.)
A szucsányi kerületben az országgyűlési képviselőválasztás ma folyt le kiváló érdeklődés mellett, melyen Lehoczky Vilmost választották meg szabad elvű programmal.

Tüntetés a német császárnak.

Róma, márcz. 27. (Saját tud. távirata.)
A nép roppant tüntetéssel készül fogadni a német császárt.

Furcsa merénylet az olasz király ellen.

Róma, márczius 27. (Saját tud. táv.)
Az «Agencia Stefani» jelenti: Midőn a király ma délután 5 óra 30 perczkor a Villa Borghesebe kocsizott, hogy ott részt vegyen egy ünnepélyen, egy rosszul öltözött ember, ki mellén fehérsárga csokrot viselt, földdel töltött papírzacsokot dobott a kocsira. A merénylőt azonnal letartóztatták, de utközben ellentállást fejtett ki és azt kiáltozta, hogy csak istent és a pápai kormányt respektálja. A merénylőt a rendőrfőnökséghez vitték, a hol fehér-sárga szalagokat, iratokat és jegyzeteket találtak nála, melyekből kiderül, hogy fanatikus klerikális. Neve Luigi Berardi 81 éves, 1882-ben az esküdtek Rómában gyilkosság miatt 7 évi fogságra ítélték és büntetésének elszívése után Amerikába ment honnan csak nemrég érkezett vissza Rómába. A lapok jelentése szerint Berardi állásos örültséggel bennszenvéd.

Róma, márcz. 27. (Saját tud. távirata.)
A mai második orvosi vizsgálat megerősítette, hogy Berardi üldözési mániában szenved. Berardi nem akar enni.

Nápoly, márcz. 27. (Saj. tud. távirata.)
A nép viharos tüntetést rendezett az olasz királynak, Berardi gyalázatos tüntetése ellen.

Dower találmánya.

Manheim, márcz. 26. (Saját tud. táv.)
Dover manheimi szabó golyómentes posztópánczéjéért Caprivitől 3 millió márkát kért. Caprivi gondolkozási időt kért.

Közigazdaság.

Szeszület.

— Márczius 27. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 60.50 hordó nélkül, per 100 liter % belevételre 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

— Az «Aradi Közlöny» távirati tudósítása. —
Budapest, márczius 27. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.45—7.85
	tiszavidéki	„	7.60—8.10
	pestvidéki	„	7.55—8.05
	fehérmegyei	„	7.55—8.05
	bácskai	„	7.60—8.10
Rozs	—	csend.	6.20—6.35
	takarmány	csend.	4.90—5.20
Árpa	égetni való	„	5.25—5.80
	sőrfőzdei	„	6.10—7.30
Zab	—	szilárd	5.65—5.95
Tengeri	bánsági	szilárd	4.85—4.75
	másnémet	„	4.40—4.50
Káposzta-repcze	—	szilárd	—
Köles	—	szilárd	4.40—4.60
Buza	tavasza	szilárd	7.47—7.49
	junius 1894	„	7.52—7.54
	ősze	„	6.31—6.38
Tengeri	május-junius 1894	csend.	4.58—4.60
	szept-október 1893	„	4.4—4.76
Zab	Budapest sz. tavasza	csend.	—
	Budapest sz. ősze	„	5.61—5.63
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	lanyha	11.23—12.65

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1893. márczius 27.

Magyar aranyáradék 6%	—
Magyar aranyáradék 4%	115.91
Magyar papíráradék 5%	100.—
Magyar vasuti kölcsön	122.75
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsátás	120.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	—
Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	—

Aradvárosi

Évadbérlet
szünet.

színház.

Havibérlet
szünet.

Kedden, 1893. évi márczius hó 28-án:

A próbaházasság.

Vig színmű a fővárosi életből, dalokkal, 3 felvonásban.
Irta: Gerő Károly.

Kezdeté 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Márczius 27. —

Fehér Kereszt szálloda: Lévay Henrik főrendiházi tag, Budapest, Deutsch N. magánzó, Lugos, Kozma Andor birtokos, Budapest, Gróf Torockay Budapest, Czárán Márton birtokos, Seprés, Mairovitz család magánzó, Radna, Heinrich Dezső magánzó, Temesvár, Fábry Kálmán birtokos, Rumunyeszt.

Vass szálloda: Goldis János püspöki helynök, N.-Várad, Székely Gyula hivatalnok, Kisjenő.

Arany Kulcs szálloda: Szürger Salamon kereskedő, Versecz, Krausz Ede gazdász, Versecz, Szilvénzky Elek gazdász, Szentee, Stark István szolgalegény, Lőkősháza, Schlesinger Izidor kereskedő, Csicsér, Vajjas Gyula tanító, B.-Kömlös.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Karátsonyi Antal

a fekete kutyához

gyógy-, fűszer-, ásványviz- és magkereskedése

ARADON,

Szabadságtér és Asztalos Sándor-utca sarkán (Lillinféle ház.)

Ajánlja a n. é. földbirtokosok, mezőgazdák és kertész uraknak

friss, csiraképes legjobb minőségű

gazdasági és kerti magvakat
legméltányosabb áron.

203 2-3

SANTAL-CAPSEIN
von
MIDY

A mindenféle titkos, nemi betegség és hólyaghurut ellen, mint gyógyszer ez előtt oly általános közkeveltségben részesült Copaiva-balsam, ma már alig jön használatba részint kellemetlen szaga és íze, részint a felbűfögés, hányinger s más egyéb gyomorbetegségek miatt melyet használata okoz.

A Midy ur által feltalált tiszta, lepárolt Santal-szesz nem bír ezen kellemetlen tulajdonok egyikével sem, s 48 óra alatt még a legidültőbb s legfájdalmasabb kifolyásoknak is anélkül, hogy a gyomornak terhére lenne, s minden befecskendezés segélye nélkül csaknem teljes megszűntét idézi elő.

Egy üveg ára használati utasítással s 50 tokcskával 2 frt 10 kr. 9 6-12

Raktárhelyiség Páris: 8. Rue Vivienne.

Kapható:

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszerárában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.

38545 | 93 sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a műhelyi gépészeti berendezésének kiegészítésére szükséges 37 db különböző esztergapad, 7 darab Shaping- és gyalugép, 20 db különböző fűrőgép, 2 db vésőgép, 5 db csavarmetszőgép, 4 db pöröly, 38 db különféle segédgép és készülék, valamint egy petroleummotor, továbbá 3 darab különféle tüzhely és kemencéhez szükséges vasalkatrészek és bádokkürtök, végre circa 265 m. hosszú öntött vas légvezeték szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlattételre szükséges műszaki leírások, a különleges szállítási feltételek, valamint a kemencék és bádokkürtök rajzai ezen hirdetés megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött napig, naponta a hivatalos órák alatt (délelőtt 8 órától 2 óráig) a m. kir. államvasutak gépszerkesztési szakosztályánál (Andrássy-ut 75. szám III. emelet) betekinthetők, illetőleg ajánlatot tenni szándékozók által a m. kir. államvasutak nyomtatványtárából beszerezhetők, vagy kívánatra az ezekért járó díj (1 fit 50 kr) előzetes beküldése mellett postá útján megküldetnek.

Az ajánlatok lepecsételve ivenként 50 kros bélyeggel, valamint ajánlat a 38545 | 94 számhoz felirással ellátva legkésőbbén f. é. április hó 24-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak gépészeti főosztályánál benyújtandók.

Az ajánlatok a műszaki leírásban foglalt összes gépekre és alkatrészekre vagy pedig csak egyes csoportjaira vagy végre egyes tárgyakra vonatkozhatnak.

Az ajánlatban kiteendők:

1. A m. kir. államvasutak északi főműhelyébe vám- és bérmentve szállítandó gépek és alkatrészek egységárai osztr. értékű forintokban és pedig a szerszámgépek, készülékek, kovácstüzhelyek és bádokkürtök átalányárban, a kemence vasalkatrészek és a légvezeték 100 kgr-ként, külön az öntött vas és külön a kovacsolt vas alkatrészekre nézve.

2. A megrendelés kézbesítési napjától számított legrövidebb szállítási határidő, mely alatt szállító az ajánlott gépeket és alkatrészeket a fent jelzett helyre szállítani és átadni szándékozik.

A m. kir. államvasutak által elfogadott szállítási határidőnek be nem tartásáért szállító által a kisebb gépek után hetenként 5 frt, a nagyobb gépek után hetenként 10 frt bírság lesz fizetendő.

Ezen bírság külön-külön minden egyes gép után lesz fizetendő.

3. A súly szerint fizetendő alkatrészek pontos súlyai.

Az ajánlattevők által ajánlott és a m. kir. államvasutak által elfogadott súlyokra nézve úgy fel, mint lefelé csak 5% eltérés fog engedélyeztetni. Ezen megengedett határok közt a kifizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba.

5% nál nagyobb eltérés esetén, (ugy fel, mint lefelé), az illető tárgyak átvétele megtagadható. Azonban a m. kir. államvasutak igazgatósága azok átvételét elhatározná, akkor az 5% nál nagyobb súlytöbblet nem fizettetik, az 5% nál kisebb súlylyal szállított alkatrészeknél pedig a fizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba.

4. Az átalányárban fizetendő szerszámgépek és egyéb tárgyak súlyai szintén kiteendők az ajánlatban.

Az ajánlatokban kitüntetett súlyoktól 5% nál nagyobb eltérések (ugy fel, mint lefelé), szállító által igazolandók, illetőleg kimutatandók azon okok, melyeknél fogva az eltérések beállottak. Ezen okok alapján a szerszámgépek átvétele, vagy visszautasítása iránt a m. á. v. igazgatósága dönt.

Súlytöbblet nem fizettetik, súlykevesebbet esetén pedig, midőn az a gép szilárdságára a m. á. v. igazgatóságának egyoldalu megítélése szerint káros befolyással lehet, jogában áll a m. á. v. igazgatóságának a gép átvételét megtagadni. Oly esetben azonban, midőn a súlykevesebbet a m. kir. államvasutak igazgatóságának

Nyomatja és kiadja az „Aradi nyomdatársaság” könyvnyomdája

egyoldalu megítélése szerint a gép szilárdságára káros befolyással nem bír és a gép átvétetik, a m. á. v. igazgatósága az 5% nál nagyobb súly hiányának megfelelő értékét a szállító érdemösszegéből levonni jogosítva van.

A levonás azon nyers anyag egységára alapján fog megállapíttatni, mely anyagból a gép tulajdonos része áll.

5. Az ajánlatokhoz csatolandók az ajánlott szerszámgépek és készülékek oly részletesen kidolgozott rajzai, hogy azokból az egyes szerkezetek pontosan megítélhetők legyenek. az ajánlatokkal betervezett rajzok ajánlattevőknek vissza nem fognak adatni.

A tényleg megrendelt szerszámgépekről az ellenközmvékek pontos méreteivel és fordulatszámának megjelölésével oly időben fordulókat át a m. kir. államvasutak igazgatóságának, hogy az utóbbi igazgatóság a gépek alapozásának létesítése iránt még a gépek leszállítása előtt a szükséges intézkedéseket megtehesse.

Bánatpénz fejében az ajánlott összegek 5% vagy készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok fentjelzett benyújtási határideje előtti napon déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.

A szállítás odaitélése után az odaitelés napjától számított négy héten belül a figyelembe nem vett ajánlattevők bánatpénze visszaadatik a szállítással megbízott ajánlattevők bánatpénze pedig a megrendelési napjától számított 8 nap alatt a kereseti összeg 10% -ára lesz kiegészítendő és biztosíték címén fog visszatartatni.

A szerszámgépek, készülékek és egyéb tárgyak beszállításuk után ideiglenesen fognak átvétetni és az azok után kijáró kereseti összeg a m. á. v. budapesti főpénztáránál fog kifizettetni.

A kifizetendő kereseti összegekből egy per mille a m. á. v. nyugdíjra nem jogosított alkalmazottai külön segély alapja javára le fog vonatni és visszatartatni.

Szállító a szállított gépek és alkatrészek szerkezetének helyességeért és teljesen megbízható működéséért, a kifogástalan kivitelért, valamint a felhasznált anyagok jó minőségeért az üzembevitel napjától számított hat hónapi jótállást tartozik elvállalni.

A biztosítéki összeg a jótállás letelte után fog visszafizettetni, mindenkor annyiban, a mennyiben szállító a jótállási kötelezettsége alól feloldottnak lesz tekinthető.

Szállító beleegyezni tartozik abba, hogy a m. á. v. igazgatósága a megrendelt gépek és alkatrészek gyártását szállító gyárában saját közegei által ellenőriztethesse.

Per esetére aláveti magát szállító a budapesti VI. ker. kir. járásbíróóság illetékességének.

Az ügylettel járó bélyegilleték költségeket szállító viseli; az illeték az 1881. évi XXVI. t. ez. 10. §-ban meghatározott módon rovatik le.

A m. á. v. igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, a szállítással ajánlattevőket az általuk ajánlott összes tárgyakra, vagy csak azok egy részére bízassa meg, vagy ajánlatot nem tett. más czegeket megbízhatson, végre pedig a szállítástól egészen eltekinthessen.

Az előírt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőre érkeztek be vagy távirati uton, vagy előszóval tettettek, végre pedig olyanok, a melyekhez az előírt bánatpénz le nem tétetett, — figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1893. márczius 19-én.

Az igazgatóság.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

314 | 1893. p. m.

186 3-3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város utépitési, kezelési és fenntartási alapjáról az 1891. és 1892. évre vonatkozólag szerkesztett, a közigazgatási bizottság által helyesnek talált számadások az 1890. évi I. t.-cz. 28. §-a értelmében 1893. évi márczius hó 20-tól április hó 4-ig terjedő 15 napra, a számvevői hivatalban közszemlére azzal tétetnek ki, hogy azok ellen netán teendő észrevételek, az érintett 15 nap alatt hozzám írásban benyújthatók.

Arad, 1893. évi márczius hó 13-án.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.